«خانواده میچل علیه ماشین‌ها» انیمیشنی است که با موضوع شکاف بین نسل‌ها ساخته شده و برخلاف انتظار، به هیچ عنوان شعاری و دم‌دستی از کار درنیامده است.

فرار از تله شعاری شدن

فناوری و شکافی عمیق

توسعه فناوری، از گوشی‌های هوشمند گرفته تا اقسام بازی‌های آنلاین، باعث شده است شکاف بین نسل‌ها بیش از ادوار گذشته باشد و با سرعت بیشتری افزایش پیدا کند. برای درک بهتر موضوع، کافی است کمی در تاریخ به عقب برگردیم. تا ۱۰۰ سال پیش کسی که پسر یک کشاورز بود، همواره با زمین و همان الگوی کاشت و برداشت طرف بود و جامعه را در سطح همان محیط روستا یا حداکثر تا جرانی که برای خرید محصولات مراجعه می‌کردند، درک می‌کرد. فرزند یک تاجر نزد پدر شاگردی می‌کرد و در نهایت شغل پدری را به ارث می‌برد و در حد کسانی که با آن‌ها مراوده مالی داشت، جهان پیرامونی خود را توسعه می‌داد. اما ببینید یک انسان هفتاد ساله چه تحولاتی را از سرگذرانده است. او سیر طبیعی را سپری کرده و در عین حال از نسل جدید چندین گام عقب است. حالا یک جوان بیست ساله را تصور کنید که دنیای بی‌اینترنت و گوشی هوشمند را درک نکرده است و بیشتر آموزش‌هایی که می‌بیند، از طریق فضای مجازی حاصل می‌شود. او حالا درگیر واقعیت مجازی، جهان «void» و هولوگرام است و به صورت آنلاین با هر کسی در جهان مراوده دارد. جهان این ۲ نسل چقدر با هم متفاوت است؟ فناوری تا شخصی‌ترین روابط افراد نفوذ کرده است و حتی به زودی با افزایش گجت‌های همراه واقعیت و مجاز چنان در هم می‌آمیزند که بعید نیست هر شخص به زودی بتواند مثل آواتارها و تصاویر پروفایلی که مدام تغییر می‌دهد، چهره‌اش را هم به دل‌خواه تغییر دهد. همین الان در ویدئوها شاهد فناوری پیشرفته دیپ‌فیک هستیم که می‌تواند صورت هر فردی را روی بدن دیگری، به شکلی باورپذیر جایگزین کند. در چنین جهانی تفاوت نسل‌ها بیش از پیش رخ می‌نمایاند و خیلی از پدر و مادرها درک نمی‌کنند که شغل فرزندشان می‌تواند واکنش نشان دادن به موسیقی کشورهای مختلف، نقد بازی‌ها، اینفلوئنسر بودن در اینستاگرام و یوتیوب و مانند آن باشد. احتمالا به چشم آن‌ها این نوع فعالیت بیشتر سرگرمی و اتلاف وقت تلقی می‌شود. حال آنکه آن فرزند درآمدش می‌تواند چند برابر پدر و مادرش باشد. فیلمی که این هفته قصد معرفی‌اش را داریم، درباره همین شکاف نسلی است.

ادغام ژانرها

همان‌طور که از خلاصه داستان برمی‌آید، با ترکیبی از ژانرهای مختلف سینمایی روبه‌رو هستیم. از یک طرف با فیلمی جاده‌ای طرفیم که در آن شناخت همسفران از یکدیگر و حوادث پیش‌بینی نشده عامل پیش‌برنده داستان هستند. از سوی دیگر با یک درام خانوادگی پدر و فرزندی روبه‌رو هستیم و از سوی دیگر با یک تریلر آخرالزمانی و علمی تخیلی. ترکیبی که در نگاه اول بسیار نامتجانس به نظر می‌رسد و به شخصه انتظار داشتم با شکستی مفتضحانه از جنس «کابوی‌ها علیه بیگانگان» طرف باشم. اما خوشبختانه نبوغ مایکل ریاندا در نگارش و کارگردانی این اثر به شناخت عمیق او از روابط درون خانوادگی و ترکیب آن با هنر تصویر و فناوری گره خورده است و با ترکیبی نامأنوس اما سراسر جذاب، شوخ و شنگ و با ریتم تند روبه‌رو هستیم.

گرافیک عالی

در عالم انیمیشن قالب‌های گرافیکی استاندارد و از پیش تعیین شده‌ای وجود دارد که همه شرکت‌های بزرگ با آن خو گرفته‌اند. انیمه‌ها (انیمیشن‌های ژاپنی) از چند سبک مشخص پیروی می‌کنند که مثلا می‌توانید همه آن‌ها را در انیماتریکس به صورت یک جا مشاهده کنید. دیزنی، پیکسار، دریم‌ورکس و... هم چندان با این قالب‌ها از پیش تعیین شده بازی نمی‌کنند، اما در سال‌های اخیر نام فیل لرد و کریس میلر با نوآوری در گرافیک انیمیشن ارائه داد، رخ می‌نمایاند. این دو ابتدا با ساخت فیلم «لگویی» در سال ۲۰۱۴ الگویی جدید در تولید فیلم‌های انیمیشن فراروی مخاطب قرار دادند و زمینه‌ساز یک فرنچایز کامل شدند که هر سال یکی دو قسمت از آن راهی پرده سینما می‌شود. بعد در سال ۲۰۱۸ و در فیلم «مرد عنکبوتی، ورود به جهان عنکبوتی» سینمای سه‌بعدی را با گرافیک کمیک بوک‌ها و رندر دوبعدی ترکیب کردند که بخش عمده‌ای از موفقیت خود را مدیون همین قالب بصری ویژه بود. حالا هم با «خانواده میچل علیه ماشین‌ها» تکنیک جدیدی در انیمیشن سه‌بعدی ایجاد کرده‌اند که حاصل ترکیب نقاشی دستی با قلم، رنگ‌آمیزی با آبرنگ و رندر سه‌بعدی است. همچنین قالب بدن شخصیت‌ها بسیار به واقعیت نزدیک شده است و اضافه کردن خط‌های جداکننده شخصیت که در انیمیشن دوبعدی به آن «stroke» کردن اطلاق می‌شود، گرمایی از جنس انیمیشن‌های قدیمی به فیلم افزوده است. از دیگر انتخاب‌های جالب خالقان اثر می‌توان به آوردن استیکرهای فضای مجازی که گویای حال فرد است، به روابط درون تصویر اشاره کرد. کیتی اگر ناراحت است، خشمش را در قالب دوبعدی فریاد استیکر می‌بینیم، یا در صحنه‌های عاطفی شکل قلب از شخصیت‌ها ساطع می‌شود. «خانواده میچل علیه ماشین‌ها» در کنار مفاهیم خانوادگی، عمیق و به روز خود که به خوبی به تماشاگر منتقل می‌شود، یک تجربه دیداری دوست‌داشتنی به تماشاگر عرضه می‌کند و با محتوای سالمی که دارد، بهترین گزینه برای یک گردهمایی خانوادگی و لذت جمعی است.

خانواده میچل علیه ماشین‌ها

محصول: ۲۰۲۱ سونی
کارگردان: مایکل ریاندا

خلاصه داستان: ریک، کیتی، لیندا و آرون ۴ عضو خانواده میچل هستند. ریک که خودش دستی در کارهای هنری با چوب داشته، به جبر زمانه و برای تأمین معاش خانواده به شغلی روی آورده است که علاقه چندانی به آن ندارد. لیندا همسری همراه و مادری دلسوز برای فرزندانش است، اما همواره در حسرت خانواده همسایه است که شیک می‌پوشند و سفرهای آن‌چنانی می‌روند. لیندا در مقایسه با همسایه، خانواده خود را بسیار سطح پایین می‌بیند که حتی یک عکس خانوادگی درست و حسابی هم ندارند. کیتی، دختر بزرگ خانواده، عاشق ساختن ویدئوهای طنز از سگ خانواده و آپلود آن در یوتیوب است و قصد دارد وارد دنیای هنر شود. آرون، پسر کوچک خانواده، هم غیراجتماعی و عاشق دایناسورهاست که تنها دوست واقعی‌اش کیتی است. این ۴ نفر سفری جاده‌ای را آغاز می‌کنند، اما هم‌زمان ربات‌ها علیه انسان‌ها قیام می‌کنند و همه مردم را به اسارت می‌گیرند. حالا سرنوشت نسل بشر در دست خانواده‌ای از هم‌پاشیده، ناهماهنگ و به شدت غیرقهرمان است.